

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ ЗА ПЕРИОДА 2007-2008 г.

Програмата за превенция и защита от домашно насилие се приема в изпълнение на § 2 от Заключителните разпоредби във връзка с чл. 6, ал. 1 на Закона за защита срещу домашното насилие (ЗЗДН) и е в съответствие с международните стандарти и ангажиментите на Република България във връзка с присъединяването ни към Европейския съюз, и по-специално с Резолюцията за политиките на ЕС по отношение равенството на половете от 08 март 2004 г. и § 14 от нея, с който 2006 г. се обявява за Европейска година срещу насилието срещу жени. Програмата е съобразена и с Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, Всеобщата Декларация за правата на човека, Международният пакт за граждански и политически права, Международният пакт за икономически, социални и културни права, Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и Мнението на Икономическия и социален комитет от 16 март 2006 г. относно домашното насилие срещу жени (2006/С 110/15).

Съобразно чл. 5 от Преамбюла на Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, държавите са отговорни за промяна на социалните и културни модели на поведение на жените и мъжете, за премахване на предразсъдъците и на обичайните и други практики, основани на идеята за подчиненото положение или превъзходството на някой от двата пола.

Съобразно данни от национално представително изследване на НЦИОМ, насилието се развива в по-голяма степен там, където може да остане анонимно - в големия град. В столицата и в областните центрове хората се чувстват в по-голяма степен заобиколени от всевъзможни форми на насилие, в сравнение с живеещите в по-малките населени места.

Силно впечатление прави високият дял на посочващите като масово явление насилието между партньорите, които са разведени, както и сред съжителстващите без брак.

Стандартът на живот влияе силно върху преценката за степента на разпространение на насилието. Бедните, в по-голяма степен от живеещите без лишения смятат, че насилието е много разпространено.

Това е така поради факта, че нискостатусните социални групи се чувстват в по-висока степен незащитени от посегателство.

Тревожен е направеният в изследването извод, според който данните показват, че домашното насилие е неизменна част от живота на българите и присъства много сериозно в личния им живот и в средата им от близките и познати.

Домашното насилие представлява нарушение на основни права и свободи на личността и възпрепятства, а в отделни случаи прави невъзможно упражняването им. Срещу отделните прояви на домашно насилие следва да бъдат противопоставени спешни и ефективни мерки за премахване на неговото разпространение.

Насилието оставя след себе си травматични спомени и преживявания. В повечето случаи те могат да бъдат преодолени само с помощ от професионалисти. В тази връзка следва да се има предвид, че понякога принадлежността към определена общност създава бариери пред пострадалите лица, да споделят проблема “домашно насилие”. Преживяването на травматичното събитие е изключително индивидуално и всеки има свой ресурс за справяне. Твърде често травматичните симптоми продължават да оказват влияние върху живота на лицето, пострадало от домашно насилие.

Феноменът “домашно насилие” оказва влияние върху пострадалите лица като:

- причинява продължителни увреждания на физическото и психическо здраве;
- намалява тяхната работоспособност;
- намалява техните способности и ресурс за справяне със ситуацията;
- намалява самочувствието и самоувереността им;
- може да доведе до откъсване на децата от училищна среда и лишаването им от образование;

За подпомагане на пострадалите лица и за налагане на мерки по отношение на извършителите се отделя значителен обществен ресурс.

Цели на Програмата са превенция и защита от домашно насилие, осъществявани чрез популяризиране сред обществеността на проблема “домашно насилие”, първична и вторична превенция, повишаване на квалификацията на лицата, натоварени със защита по ЗЗДН, както и създаване на база за развитие на програми за възстановяване на лица, пострадали от домашно насилие и специализирани програми за извършителите.

ГЛАВА ПРЕВЕНЦИЯ

1. Мерки за превенция на домашното насилие:

1.1. Разработване и въвеждане на образователни програми за превенция, целящи изграждане на нетърпимост към проблема “домашно насилие”.

1.1.1. Разработване и въвеждане на учебни програми за запознаване на децата и учениците в детските градини и училищата с проблема “домашно насилие” и за изграждане на умения за защита и самозащита в ситуации, свързани с домашно насилие.

1.1.2. Разработване и въвеждане на специализирани програми за обучение в детските градини, училищата, възпитателните училища-интернати (ВУИ), социално-педагогическите интернати (СПИ), домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа (ДОВДЛРГ) за справяне с агресията и придобиване на умения като изслушване, изразяване на гледната точка, конструктивно разрешаване на спорове, което ще спомогне за изграждане на самоувереност и уважение у децата и учениците.

1.1.3. Разработване и въвеждане на специализирана програма за обучение на персонала в детските градини, училищата и специализираните институции за идентифициране на случаи на домашно насилие и консултиране на деца-жертви на домашно насилие.

1.1.4. Провеждане на обучения на педагогическия персонал в детските градини, училищата, полицейски служители, правораздавателните органи, медицинските и социални работници и специализираните институции.

Водещи институции: МОН, МЗ, МП и МВР

Партньори: ДАЗД, ЦКБППМН и неправителствени организации

Финансиране: в рамките на бюджета на водещата институция

Срок: септември 2008г.

1.2. Проучване на международния опит и по-специално на държавите-членки на Европейския съюз, разработване и издаване на информационни пакети (брошури, листовки и т.н. - 15 хил. броя) подпомагащи педагогическия персонал за организиране и провеждане на обучение, свързано с превенция и защита срещу домашното насилие.

Водеща институция: МОН

Партньори: МВР, ДАЗД, ЦКБППМН

Финансиране: в рамките на бюджета на водещата институция

Срок: септември 2008 г.

1.3. Разработване и въвеждане на специални програми за изграждане на основни социални и житейски умения у лицата, лишени от свобода, за превенция срещу домашно насилие.

Отговорни институции: МП, МОН

Партньори: неправителствени организации

Финансиране: в рамките на бюджетите на отговорните институции

Срок: декември 2007 г.

1.4. Провеждане на разяснителни кампании в обществото относно проблема “домашно насилие” чрез средствата за масово осведомяване, включително и създаване на видеоклип.

Водеща институция: МТСП

Партньори: МВР, МЗ, АСП, МОН, ДАЗД и неправителствени организации

Финансиране: 5 хил. лв.

Срок: юли 2007 г.

1.5. Разработване и възлагане издаването на Справочник със съвети към пострадалите лица за получаване на бърза и ефективна защита в случаи на домашно насилие (15 хил. броя).

Водеща институция: МВР

Партньори: МП, МЗ, ДАЗД, МОН, АСП и неправителствени организации

Финансиране: в рамките на бюджета на водещата институция

Срок: септември 2007 г.

2. Работа с пострадали лица и извършители, с цел недопускане извършването на последващ акт на домашно насилие:

2.1. Разработване и утвърждаване на методическо указание за ДСП в АСП за работа по случаи с деца, пострадали от домашно насилие.

Водеща институция: ДАЗД

Партньори: АСП

Финансиране: не е необходимо

Срок: юли 2007г.

3. Предоставяне на информация на пострадалите лица за съществуващите програми и възможности за правна защита:

3.1. Създаване на национална 24-часова телефонна линия за предоставяне на информация на пострадалите от домашно насилие.

Отговорни институции: МТСП и МВР

Партньори: неправителствени организации

Финансиране: от бюджета на отговорната институция

Срок: декември 2007 г.

3.2. Включване и поддържане в съществуващите интернет страници на отговорните по тази точка институции, съобразно тяхната компетентност, на достъпна информация за пострадалите от домашно насилие лица, която включва:

- правни съвети - възможни форми за правна защита срещу домашно насилие съобразно действащото законодателство;

- информация за доставчиците на социални услуги и видовете социални услуги, които предоставят за пострадалите от домашно насилие;

- възможност за поставяне на въпроси и подаване на сигнали за случаи на домашно насилие;

Отговорни институции: АСП, МЗ, МОН, МП, МВР

Партньори: ДАЗД и неправителствени организации

Финансиране: не е необходимо

Срок: март 2007 г.

4. Вторична превенция:

4.1. Проучване на потребностите, разработване и осъществяване на специализирани програми, насочени към извършителите на домашно насилие, по отношение, на които са наложени мерки по ЗЗДН, с цел индивидуално предприемане на превантивни мерки.

Водещи институции: МЗ, МТСП и МВР

Партньори: ДАЗД, АСП, МОН, МП, и неправителствени организации

Финансиране: от бюджета на водещите институции

Срок: юни 2007 г.

ГЛАВА II

ПРОГРАМИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПОСТРАДАЛИТЕ ЛИЦА

1. Развитие на програми за възстановяване на пострадалите от домашно насилие лица.

1.1. Юридически, психологически и социални консултации.

Водещи институции: МОН, МП и МТСП

Партньори: АСП и неправителствени организации

Финансиране: не е необходимо

Срок: март 2007 г.

1.2. Разкриване на временни подслони за пострадалите от домашно насилие лица.

Водеща институция: общини

Партньори: неправителствени организации

Финансиране: от централния бюджет

Срок: юни 2007 г.

ГЛАВА III

ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОМЕНИ

1. Проучване ефективността от прилагането на ЗЗДН и изготвяне на предложения за промени в законодателството.

Водещи институции: МП, МВР и МТСП

Партньори: МЗ, МОН, АСП, ЗАЗД и МФ

Финансиране: не е необходимо

Срок: март 2008 г.

ГЛАВА IV

КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА

1. Изготвяне и приемане на План за привеждане в действие на Програмата.

Водещи институции: отговорните институции по съответната дейност от Програмата

Финансиране: не е необходимо

Срок: три месеца след приемане на Програмата

2. Изготвяне на доклади за оценка и изпълнението на задачите и предвидените по Програмата дейности.

Водещи институции: отговорните институции по съответната дейност от Програмата

Финансиране: не е необходимо

Срок: на всеки шест месеца

3. Осъществяване на контрол по изразходването на средствата за осъществяване на задачите и дейностите по Програмата.

Водещи институции: Ръководителите на водещите институции по Програмата по съответната дейност

Финансиране: не е необходимо

Срок: постоянен